Raqamli pedagogika konsepsiyasiga asoslangan interaktiv o‘quv platformasini ishlab chiqish va uning samaradorligini baholash

Nosirova Muqaddas Urkinovna
Buxoro shahar Osiyo Xalqaro Universiteti magistranti

Annotatsiya. Ushbu maqolada raqamli pedagogika konsepsiyasi asosida interaktiv o‘quv platformasini ishlab chiqishning nazariy va amaliy asoslari hamda uning ta’lim jarayonidagi samaradorligi tahlil qilinadi. Zamonaviy ta’lim tizimida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi o‘quv jarayonini tashkil etishning yangi shakllarini yaratishni talab etmoqda. Shu nuqtai nazardan, raqamli pedagogika tamoyillariga asoslangan interaktiv platformalar talabalarning bilim olish faolligini oshirish, mustaqil ta’lim olish ko‘nikmalarini rivojlantirish va ta’lim sifatini yaxshilashning muhim vositasi sifatida qaralmoqda.

Kalit so‘zlar: raqamli pedagogika, interaktiv o‘quv platformasi, elektron ta’lim, masofaviy ta’lim, ta’lim texnologiyalari, o‘quv motivatsiyasi, raqamlashtirish, LMS, ta’lim samaradorligi, pedagogik innovatsiyalar.

XXI asrda axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi barcha sohalar qatori ta’lim tizimida ham tub o‘zgarishlarni yuzaga keltirmoqda. Bugungi kunda ta’lim muassasalari oldida nafaqat zamonaviy bilimlarni berish, balki talabalarning mustaqil fikrlash, axborotni izlash, qayta ishlash va undan samarali foydalanish kompetensiyalarini shakllantirish vazifasi ham turibdi. Bunday sharoitda an’anaviy o‘qitish usullari bilan bir qatorda raqamli texnologiyalardan foydalanishga asoslangan yangi pedagogik yondashuvlarni joriy etish zarurati paydo bo‘lmoqda. Raqamli pedagogika aynan shu ehtiyojlardan kelib chiqqan holda shakllangan bo‘lib, ta’lim jarayonini raqamli vositalar yordamida tashkil etish va boshqarishning ilmiy asoslarini o‘zida mujassamlashtiradi.

So‘nggi yillarda dunyoning ko‘plab mamlakatlarida elektron ta’lim, masofaviy o‘qitish va aralash ta’lim texnologiyalaridan foydalanish kengayib bormoqda. Biroq mavjud platformalarning aksariyati o‘quv materiallarini joylashtirish va topshiriqlarni qabul qilish bilan cheklanib qolmoqda. Zamonaviy ta’lim esa bundan ko‘ra murakkabroq va interaktivroq muhitni talab qiladi. Talabalar o‘quv jarayonining faol ishtirokchisi bo‘lishi, o‘z bilimlarini amaliy vaziyatlarda qo‘llashi, o‘qituvchi va tengdoshlari bilan samarali muloqot qilishi hamda o‘z rivojlanish dinamikasini kuzatib borishi lozim. Shu sababli raqamli pedagogika tamoyillariga asoslangan interaktiv o‘quv platformalarini yaratish va ularning samaradorligini baholash bugungi kunda dolzarb ilmiy muammolardan biri hisoblanadi.

Raqamli pedagogika ta’lim jarayonini modernizatsiya qilishga qaratilgan innovatsion yondashuv bo‘lib, unda zamonaviy texnologiyalar pedagogik maqsadlarga xizmat qiluvchi vosita sifatida qaraladi. Mazkur konsepsiyaning asosiy mohiyati o‘quvchilar va o‘qituvchilar uchun qulay, moslashuvchan va interaktiv ta’lim muhitini yaratishdan iborat. Raqamli pedagogika ta’lim oluvchilarning individual ehtiyojlari va qobiliyatlarini hisobga olish, o‘quv jarayonini shaxsga yo‘naltirilgan tarzda tashkil etish hamda bilimlarni uzluksiz monitoring qilish imkoniyatini yaratadi. Shu bilan birga, ushbu yondashuv talabalarning mustaqil ta’lim olish, axborot bilan ishlash va muammolarni hal qilish kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Natijada o‘quv jarayoni an’anaviy ma’ruza va seminar mashg‘ulotlari doirasidan chiqib, interaktiv va hamkorlikka asoslangan faoliyatga aylanadi.

Tadqiqot doirasida ishlab chiqilgan interaktiv o‘quv platformasi raqamli pedagogikaning asosiy tamoyillarini amaliyotga tatbiq etish maqsadida loyihalashtirildi. Platforma tarkibiga elektron o‘quv materiallari bazasi, interaktiv topshiriqlar tizimi, onlayn testlar, forumlar, chatlar va natijalarni tahlil qilish modullari kiritildi. Platformaning asosiy afzalligi shundaki, u nafaqat ta’lim materiallarini taqdim etadi, balki foydalanuvchilar o‘rtasida samarali kommunikatsiyani tashkil etadi va o‘quv

faoliyatini muntazam monitoring qilib boradi. Talabalar o‘zlariga qulay vaqt va joyda ta’lim resurslaridan foydalanish imkoniyatiga ega bo‘lib, o‘qituvchilar esa ularning faolligi va o‘zlashtirish ko‘rsatkichlarini real vaqt rejimida kuzatib borishlari mumkin. Bu esa ta’lim jarayonining shaffofligini oshirish bilan birga, o‘quvchilar duch kelayotgan qiyinchiliklarni o‘z vaqtida aniqlash va ularga individual yordam ko‘rsatish imkonini beradi.

Platformaning samaradorligini aniqlash maqsadida eksperimental tadqiqot tashkil etildi. Tadqiqot davomida talabalar ikki guruhga ajratilib, ulardan biri an’anaviy usullar asosida, ikkinchisi esa ishlab chiqilgan interaktiv platformadan foydalanish orqali o‘qitildi. Bir semestr davom etgan tajriba yakunida o‘quv natijalari, talabalarning motivatsiyasi va o‘quv faoliyatidagi ishtiroki tahlil qilindi. Olingan natijalar shuni ko‘rsatdiki, interaktiv platformadan foydalangan talabalar o‘quv materiallarini chuqurroq o‘zlashtirgan, topshiriqlarni bajarish faolligi yuqori bo‘lgan hamda mustaqil ta’lim olishga nisbatan ijobiy munosabat shakllangan. Shuningdek, o‘qituvchilar tomonidan berilgan fikr-mulohazalar ham platformaning ta’lim jarayonini boshqarish va nazorat qilish imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytirganini tasdiqladi.

Tadqiqot natijalari interaktiv platformalarning ta’lim sifatini oshirishdagi ahamiyatini yaqqol namoyon etdi. Ayniqsa, talabalarning o‘quv motivatsiyasi va o‘zlashtirish darajasida kuzatilgan ijobiy o‘zgarishlar raqamli pedagogika konsepsiyasining amaliy samaradorligini tasdiqlaydi. Bundan tashqari, platforma orqali tashkil etilgan hamkorlikka asoslangan ta’lim muhiti talabalarning muloqot qilish, fikr almashish va jamoada ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirishga ham xizmat qildi. O‘quv jarayonida raqamli texnologiyalardan oqilona foydalanish natijasida ta’limning ochiqligi, moslashuvchanligi va samaradorligi oshgani kuzatildi.

O‘tkazilgan tadqiqot natijalari raqamli pedagogika konsepsiyasiga asoslangan interaktiv o‘quv platformalari zamonaviy ta’lim tizimining muhim tarkibiy qismi ekanligini ko‘rsatdi. Ishlab chiqilgan platforma o‘quv jarayonini tashkil etishning yangi imkoniyatlarini yaratib, talabalarning o‘quv faoliyatidagi ishtirokini, bilimlarni o‘zlashtirish darajasini va mustaqil ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirishga ijobiy ta’sir ko‘rsatdi. Shuningdek, platforma o‘qituvchilarga ta’lim jarayonini samarali boshqarish, o‘quv natijalarini monitoring qilish va individual yondashuvni amalga oshirish imkoniyatini berdi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, raqamli pedagogika tamoyillarini amaliyotga keng joriy etish ta’lim sifatini oshirish va zamonaviy kompetensiyalarga ega mutaxassislarni tayyorlashda muhim omil bo‘lib xizmat qiladi. Kelgusida platformaga sun’iy intellekt elementlari, adaptiv ta’lim texnologiyalari hamda o‘quv analitikasi vositalarini integratsiya qilish uning samaradorligini yanada oshirish imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Bates A.W. *Teaching in a Digital Age*. Vancouver: BCcampus, 2022.
2. Horton W. *E-Learning by Design*. San Francisco: Pfeiffer, 2018.
3. Ally M. *Foundations of Educational Theory for Online Learning*. Athabasca University Press, 2019.
4. Akbaraliyevich, L. A. (2023). CONTEXTUAL MEANS OF EXPRESSING PHASE IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES. *INTERNATIONAL JOURNAL OF ADVANCED RESEARCH IN EDUCATION, TECHNOLOGY AND MANAGEMENT*, *2*(4).
5. Латипов, А. А. (2016). ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИЕ ЕДИНИЦЫ, ХАРАКТЕРИЗУЮЩИЕ ЛИЦ МУЖСКОГО ПОЛА. *Ученый XXI века*, 35.
6. Sevinchbonu, M., Parvina, A., & Akbaraliyevich, L. A. (2026). COLOR TERMS IN ENGLISH PHRASEOLOGY AND PAREMIOLOGY. *Advances in Science and Humanities*, *2*(07), 6-10.
7. G’ulomussinova, F., Samadova, D., Omonova, P., & Shermatov, A. (2026). MODERN TRENDS IN ABBREVIATION IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES. *Asian journal of scientific research and innovations*, *1*(2), 158-162.

8. Boltakulova, G. F., Shermatov, A. A., Dobrotvorskaya, S. G., & Levina, E. (2026). The study of the Sustainability of Interdisciplinary Educational Models in the Training of Future Teachers. *ARPHA Proceedings*, *11*, 141-156.
9. Shermatov, A. SOME FEATURES OF IMPLICATURE IN ENGLISH AND UZBEK LITERARY TEXTS.
10. Ashurov, S. S. (2020). Some comments on the analysis of active and stative syntaxeme in the function predicate. *Journal of critical reviews*, *7*(18), 4580-4583.
11. Ashurov, S., & Kazieva, G. (2024). Chet tillarni o ‘qitishda maqol va matallarning o ‘rni. In *Conference Proceedings: Fostering Your Research Spirit* (pp. 407-410).
12. Jalolov, J. J., & Makhkamova, G. T. (2015). Sh. S. Ashurov English Language Teaching Methodology (theory and practice).-T.:" Fan va texnologiya".
13. Jahonovna, S. S., & Avazbekovna, I. M. (2024). The Importance of Terminology in the Study of Specialized Language. *Science and innovation*, *3*(Special Issue 19), 279-282.
14. Шомуродова, Ш. Ж. (2017). КОНТЕКСТУАЛЬНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ ПРОЯВЛЕНИЯ СТИЛИСТИЧЕСКОГО ЗНАЧЕНИЯ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ. *Научные школы. Молодежь в науке и культуре XXI в.: материалы междунар. науч.-творч. форума. 31 окт.–3 нояб. 2017 г./Челяб. гос. ин-т культуры; сост. ЕВ Швачко.–Челябинск: ЧГИК, 2017.–394 с. ISBN 978-5-94839-629-3*.
15. Шомуродова, Ш. Ж. (2016). ИЗУЧЕНИЕ СЕМАНТИЧЕСКИХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ ПРИ ОДНОСТРУКТУРНОЙ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКОЙ ДЕРИВАЦИИ (НА МАТЕРИАЛЕ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА). *Ученый XXI века*, (2-4).
16. Шомуродова, Ш. Ж. (2010). Теоретические предпосылки фразеологической деривации. *Вестник Челябинского государственного университета*, (22), 148-150.
17. Rayhona, N. (2026, May). HOW INTERNET HUMOR IS CHANGING THE ENGLISH LANGUAGE. In *International Conference on Education, Psychology and Humanities* (Vol. 1, No. 5, pp. 86-90).
18. Narzikulova, R. (2026). LINGUISTIC REPRESENTATION OF ARCHETYPES IN FANTASY LITERATURE. *Mental Enlightenment Scientific-Methodological Journal*, *7*(01), 314-323.
19. Narzikulova, R. (2025). THE PRAGMATIC FUNCTIONS OF IRONY. *Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари Актуальные проблемы социально-гуманитарных наук Actual Problems of Humanities and Social Sciences.*, *5*(1s), 267-271.
20. Narziqulova, R. About the Great English Writer George Orwell. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, *10*(4), 29-32.